

Vergaderjaar 1999–2000

26 668

Wijziging van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de mogelijkheid een registratiedatum te bepalen voor de uitoefening van stem- en vergaderrechten in de naamloze vennootschap

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 8 oktober 1999

De vaste commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, brengt als volgt verslag uit van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering de gestelde vragen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het voorstel en hebben nog enkele vragen.

Opvallend is dat het wetsvoorstel een verdergaande strekking heeft dan alleen het systeem van proxy solicitation te faciliteren. Ook voor aandeelhouders die zelf hun vergaderrechten wensen uit te oefenen geldt dat zij uiterlijk op de aangegeven Registratiedatum in het hierna bedoelde register moeten zijn opgenomen. Waarom is voor dit ruimere toepassingsgebied gekozen?

In de systematiek van het voorgestelde artikel 119, lid 1 kan de Algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) alleen *het bestuur* machtigen gebruik te maken van het systeem van de Registratiedatum. Dit betekent derhalve dat anderen die, al dan niet met rechterlijke tussenkomst, tot de oproeping van een AvA zijn gerechtigd daarvan *geen* gebruik kunnen maken. Zou de regering willen overwegen om ook de raad van commissarissen een machtiging te verlenen tot het gebruik van het systeem van de Registratiedatum? De leden van de CDA-fractie geven de regering nog in overweging een regeling op te nemen als gevolg waarvan, bij een bestaande machtiging, een nader te bepalen percentage aandeelhouders (bijv. 10 procent) het bestuur kan instrueren voor een bijeen te roepen AvA van het systeem van de Registratiedatum gebruik te maken.

Het wetsvoorstel beoogt het Communicatiekanaal Aandeelhouders te faciliteren. Dit communicatiekanaal zal vooralsnog alleen worden gebruikt voor «Nederlandse aandeelhouders», dat wil zeggen aandeelhouders die via een bank in Nederland door middel van een aldaar aangehouden effectenrekening aandelen houden. Gegeven het toenemend aantal Nederlandse vennootschappen die (mede) een notering hebben aan een buitenlandse beurs is het een feitelijk gegeven dat ook de aandeelhouders die aandelen verwerven via de buitenlandse beurs geconfronteerd zullen worden met het systeem van de Registratiedatum. Verwacht mag dan ook

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Swildens-Rozendaal (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Zijlstra (PvdA), Apostolou (PvdA), Middel (PvdA), Van Heemst (PvdA), voorzitter, Dittrich (D66), ondervoorzitter, Rabbae (GL), Rouvoet (RPF), Van Oven (PvdA), O. P. G. Vos (VVD), Van Wijmen (CDA), Patijn (VVD), De Wit (SP), Ross-van Dorp (CDA), Niederer (VVD), Nicolai (VVD), Halsema (GL), Weekers (VVD), Van der Staaij (SGP), Wijn (CDA), Brood (VVD).
Plv. leden: Balkenende (CDA), Verhagen (CDA), Wagenaar (PvdA), Van Vliet (D66), Arib (PvdA), Duijkers (PvdA), Kuijper (PvdA), Albayrak (PvdA), Barth (PvdA), De Graaf (D66) Karimi (GL), Schutte (GPV), Santi (PvdA), Van den Doel (VVD), Rietkerk (CDA), Rijpstra (VVD), Marijnissen (SP), Buijs (CDA), Passtoors (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), Oedayraj Singh Varma (GL), De Vries (VVD), Van Walsem (D66), Eurlings (CDA), Kamp (VVD).

worden dat ook buitenlandse registers onderdeel zullen uitmaken van het register als bedoeld in artikel 199.

Kan de regering de volgende vragen beantwoorden. Allereerst kan op eenzelfde tijdstip in verschillende landen een register worden geraadpleegd? Ten tweede bestaat de mogelijkheid dat iemand op één en dezelfde dag voor «dezelfde aandelen» in twee registers voorkomt? Dit laatste is bijvoorbeeld mogelijk indien een persoon zijn toonderaandelen doet omzetten in (beneficial ownership in) aandelen op naam. Deze mogelijkheid bestaat indien bijvoorbeeld de vennootschap een notering heeft in Amsterdam en New York. In de praktijk zullen dan ook waarborgen moeten worden ontwikkeld om te voorkomen dat een persoon voor dezelfde aandelen in twee registers voorkomt (zie ook onderdeel 4.3.). Bovendien moet worden voorkomen dat twee of meer gerechtigden voor dezelfde aandelen opkomen. Hoe kan de regering dit bewerkstelligen?

Iedere aandeelhouder is bevoegd om de algemene vergadering bij te wonen en daarin het woord te voeren en het stemrecht uit te oefenen. Is het juist dat door het voorstel deze rechten op de datum van de vergadering kunnen toekomen aan de vorige aandeelhouder die zijn aandeel maximaal zeven dagen tevoren heeft verkocht, zo vragen deze leden. Wat kan een «nieuwe» aandeelhouder doen die desalniettemin zelf het woord wil voeren, de vergadering wil bijwonen of stemrecht wil uitoefenen? In het concept van de Registratiedatum zullen voor de toepassing van artikel 117, leden 1 en 2 van boek 2 BW als stem- of vergadergerechtigden hebben te gelden, zij die per deze Registratiedatum die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door het bestuur aangewezen register (vgl. lid 1 van het voorgestelde art. 119). Blijkens lid 3 van het voorgestelde artikel 119 wordt bij de oproeping van de vergadering de dag van registratie vermeld, alsmede de wijze waarop de stem- of vergadergerechtigden zich kunnen laten registreren. Is het waar dat de vennootschap geen inzage heeft in het register voor zover het gaat om aandelen aan toonder, omdat anders de anonimiteit van de betreffende aandeelhouders zou kunnen worden doorbroken?

De leden van de CDA-fractie vragen tevens of de vennootschap mag verlangen dat een persoon die de AvA wil bezoeken bij een instelling waar het register wordt bewaard zijn voornemen de AvA te bezoeken kenbaar maakt tegen afgifte van een bewijsstuk van zijn registratie? Immers zonder een dergelijke regeling zou de vennootschap niet weten hoeveel personen de AvA zullen bezoeken en de vennootschap bij de AvA niet weten of de betrokken persoon aandeelhouder is (ervan uit gaande dat de vennootschap niet over het register beschikt) een volmacht moet worden gedeponereerd bij de vennootschap?

Wij gaan er van uit dat het register niet noodzakelijkerwijs fysiek beschikbaar hoeft te zijn, maar dat wel (onder het motto «wat offline geldt moet online gelden») bij een elektronisch register de inhoud ervan op schriftelijke wijze reproduceerbaar moet zijn. Daarbij lijkt het voorts wel van belang dat «het register» zoals dat is gebruikt om de stem- en vergadergerechtigden per de Registratiedatum vast te stellen bewaard blijft, teneinde bij eventuele geschillen daaromtrent op een latere datum een check te kunnen plegen.

De leden van de CDA-fractie vragen wie een gegeven volmacht kan herroepen. Wat zijn de juridische gevolgen van het feit dat volmachten die via het communicatiekanaal worden verstrekt, gerichte volmachten zijn? Hoe beïnvloeden nieuwe feiten die optreden tussen de datum van het afgeven van de volmacht en de datum van de algemene vergadering de mogelijkheden van de nieuwe aandeelhouder?

In het wetsvoorstel geldt iemand als stem- of vergadergerechtigde voor de toepassing van artikel 117, leden 1 en 2 als hij per de Registratiedatum die rechten heeft en als zodanig in een register is ingeschreven. Zou dit niet ook moeten gelden voor de toepassing van de artikelen 88 en 89,

leden 2 en 3 en 118, leden 1 en 7? Zouden die bepalingen niet worden toegevoegd dan is het systeem niet sluitend. Stemmen die bijvoorbeeld worden uitgebracht op basis van een volmacht van een persoon die tijdens de AvA geen aandeelhouder meer is zouden op grond van artikel 118, lid 1 ongeldig zijn.

Kan door aandelentransacties op of rond de registratiedatum feitelijk een beschermingsconstructie worden gecreëerd, vragen deze leden. Is de regering van oordeel dat door deze wetswijziging de algemene vergadering feitelijk meer macht krijgt? Zo ja, kan de regering aangeven hoe en in hoeverre deze wetswijziging de gebalanceerde verhoudingen tussen de algemene vergadering, de raad van commissarissen en het bestuur beïnvloedt?

De grondslag om in 2000 af te wijken van de regel dat men tijdens de vergadering aandeelhouder moet zijn om de vergadering te kunnen bezoeken en te kunnen stemmen, biedt de wet de eerste keer zelf.

Toestemming van aandeelhouders is dus niet noodzakelijk. Is dit niet in tegenspraak met het doel van de wetswijziging, namelijk het vergroten van de macht van aandeelhouders?

Hoe is de onafhankelijkheid van de Stichting Communicatie Kanaal gewaarborgd? De initiatiefnemer van de Stichting Communicatie Kanaal kunnen als tussenstap akkoord gaan met de maximale deponeringstermijn van zeven dagen. Ziet de regering deze termijn als een tussenstap en is de regering van plan om deze termijn te vergroten? Zo ja, welke maximale termijn zou de regering dan willen invoeren, hierbij de mogelijkheid van veranderende omstandigheden in aanmerking nemend?

De voorzitter van de commissie,
Van Heemst

De griffier voor dit verslag,
Fenijn